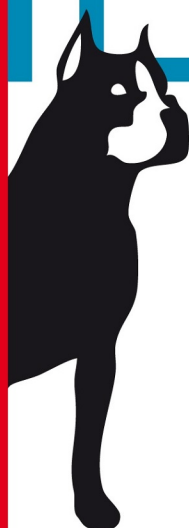

martin

AMIS

LIONEL

ASPO

PLUS

MARTIN AMIS
LIONEL ASPO

MARTIN AMIS

LIONEL

ASPO

Dnešní Anglie

PLUS

Přeložila Kateřina Klabanová

Lionel Asbo: State of England

Copyright © Martin Amis 2012

All rights reserved

Translation © Kateřina Klabanová, 2014

Cover design © Tereza Velíková, 2014

ISBN 978-80-259-0220-2

Christopheru Hitchensovi

Část první

Kdo vpustil ty psy?
... To bude, bohužel, ona otázka.
Kdo vpustil ty psy?

Kdo vpustil ty psy?
Kdo?
Kdo?

1

*Milá Sallyveive,
mám poměr se starší ženou. Je to poměrně kultivovaná dáma
a proti náctiletkám co znám (jako například Alektra nebo Cha-
nel) představuje příjemnou změnu. Sex s ní je zážitek a mám
pocit, že jsem se zamiloval. Má to ale háček: je to moje babička!*

Desmond Pepperdine (Desmond, Des, Desi), autor to-
hoto dokumentu, před půl rokem oslavil patnácté naro-
zeniny. V té době už měl uvědoměle elegantní rukopis.
Dřív se mu písmenka klátila nazpátek, ale on je trpělivě
tlačil do správného sklonu, a když se mu podařilo všech-
na hladce pospojovat, začal je tu a tam zkrášlovat (*e* bylo
vyloženě zdobné – jako *w* položené na bok). Dělili se se
strýcem o počítač a Des si na něm, vedle jiných, našel
i kurz kaligrafie.

Na jednu stranu mě těší, že věkový rozdíl je překvapivě

Vzápětí začátek věty škrtl a pokračoval.

*Žačalo to před čtrnácti dny, když mi zavolala a řekla už mě
zase zlobí odpad zlato. A já na to babi? Hned jsem u tebe. Bydlí
v přízemním kamrlíku v baráku asi kilák a půl od nás a odpad
se jí ucpe každou chvílku. Já teda nejsem zrovna instalatér, ale
strejda George jo a tak jsem se od něj pár figlů naučil. Spravil
jsem jí to a ona co takhle dát si skleničku?*

Kaligrafie (a sociologie a antropologie a psychologie)
jaksi předběhla interpunkci. Pravopis Des už jakž takž

ovládal, ale interpunkční znaménka mu ještě činila potíže, protože se do jejich studia pustil až teď. A zvládnout interpunkci, jak (správně) vytušil, je docela umění.

Otevřela nějakou bylinkovici, ale já na tohle sladký pití nemám odhad a navíc po mně tak divně pokukovala. Poslouchá pořád dokola Beatles a pouštěla schválně ploužáky jako Goldn Slambrs, Jestrdej a She Is Leevin Home a tak. Pak babička povídá je mi nějak horko, musím se trochu odsulíknout. A vrátila se v krajkový košilce!

Des se pokoušel vzdělávat – ovšem ne díky distonské Státní škole Charlese Dickense s přídomkem Squeer-sovka, o jejímž prvenství na žebříčku nejhorších škol v Anglii se nedávno dočetl v *Distonských listech*. Ale v jeho chápání světa a vesmíru se rozpínalo nepředstavitelné množství prázdného prostoru a on nepřestával žasnout nad rozměry vlastní nevědomosti.

Dolívali jsme si a já si všimnul, jak je zachovalá. Pečuje o sebe a je vážně fit na to, jaký život vedla. No a po pár skleničkách povídá nepečeš se v tý bundě? Pojd' se ke mně trochu přitulit! Co jsem měl dělat? Dala mi ruku na stehno a zajela mi pod kratasy. A já jsem taky jenom člověk že jo? Beatles sice hulákali, že bych měl mít rozum – ale tak se to nějak sešlo a úplně si mě to podalo!

Například jediné noviny, které měl Des možnost číst, byl *HeC*. A Sallyveive, adresátka jeho dopisu, v něm měla poradnu – lépe řečeno proradnu. Stránka, jíž kralovala, totiž sestávala z detailních popisů patrně zcela vymyšlených milostných vztahů, na něž odpovídala oplzlými slovními hříčkami zakončenými vykřičníkem. Desmondův případ vymyšlený nebyl.

Věř mi, že bych to za normálních okolností nikdy neudělal. Takový já nejsem! Jo, žiju tam kde žiju a kde se na tyhle věci

nedívá tolik skrz prsty. A babička se v mládí něco navyořáděla. Ale dneska už je to spořádaná ženská. Nejspíš za to můžou bližící se kulatiny, asi jí trochu vykolejily. Pokud jde o mě mám křesťanské kořeny alespoň z otcovy strany (pentekostalista). Jenomže mi před třemi lety umřela máma a teď jsem na tom, Sallyveive, dost bídně. Nevím jak to říct. Potřeboval jsem trochu něžnosti. No a když na mě babička tak sáhla. Chápeš?

Des neměl v úmyslu dopis Sallyveive (jejíž značně odhalené tělo mělo být ozdobou stránky nadepsané ne Proradna, nýbrž Spása) doopravdy poslat. Psal ho jednoduše proto, aby se mu trochu ulevilo. Představoval si Sallyveivinu odpověď, v níž by ho zaručeně neodsoudila. Něco jako: *Kdo může říct, že má takovou babu!*

Kromě právní stránky věci, která mě děsí se bojím ještě jednoho. Její syn Lionel můj strejda je pro mě totiž něco jako táta, teda když není zrovna ve vězení. Jenomže on je dost násilnická povaha a kdyby se dozvěděl, že to dělám s jeho mámou odkrágloval by mě. Doslova!

To ovšem Lionelovo vnímání hříchu a odplaty hrubě podcenil... Des se ale pro tu chvíli soustředil spíš na zvládnutí čárek. Po nich chtěl proniknout do tajů pomlčky, dvojtečky, uvozovek.

Na druhou stranu mě uklidňuje, že věkově k sobě nemáme až tak daleko. Babička totiž začala dost brzy a otěhotněla ve dvanácti, tak jako moje m

Vtom mocně zalupalo v zámcích, Des sjel pohledem na hodinky, pokusil se napřímít na zdřevěnělých nohách – a najednou byl Lionel tady.

Lionel byl tady, obrovská bílá masa opírající se o otevřené dveře. S čelem na zdviženém zápěstí chraplavě supěl a zpod rudého tílka i z celého těla mu stoupala našedlá pára (výťah už zase nefungoval a byt ležel v třiatřicátém patře – jenomže z Lionela stoupala pára, i když se odpoledne na chvílku v klidu natáhl). Druhou rukou k sobě tiskl piva. Dva tucty plechovek zatavených v igelitu. Značka: Kobra.

„Jdeš nějak brzo, strejdo Li.“

Zvedl zrohovatělou dlaň. Čekali. Lionelův zjev byl prototypem hrubosti – tělo jako špalek, hrouda obličej, vyholená lebka s nazrzlým strništěm. Po světové metropoli běhaly statisíce mladých mužů, kteří se od Lionela Aspa příliš nelišili. Podle některých připomínal za určitého světla a okolností zázrak Anglie a Manchesteru United, útočníka Waynea Rooneyho: nijak zvlášť vysoký ani tlustý, ale obzvláště široký a obzvláště hluboký (Des vídal strýce den co den – a Lionel mu pokaždé připadal o číslo větší, než čekal). I úsměv měl děravý jako Rooney. Přesněji řečeno, horní řezáky měl daleko od sebe, protože o úsměvu se u Lionela dalo mluvit jen velmi zřídka. Zuby odhaloval jenom v úšklebku.

„... Co to tam děláš s tím pérem? Píšeš, ne? Že jo?“

Des rychle zapřemýšlel. „To je to... něco o poezii, strejdo Li.“

„Poezii?“ zarazil se Lionel.

„No. O básni *Královna víl*.“

„Vo čem? ... Desi, mě z tebe snad vomejou. Proč nelítáš venku a nehážeš šutry do voken? To není normální! Ale teď poslouchej, co ti řeknu já. Víš, jak sem minulej pátek

rozbil hubu tomu chlápku v hospodě? Veleváženému ‚Rossovi Knowlesovi‘? Dal to k soudu. Prásknul mě. Věřil bys tomu?“

Desmond dobře věděl, jak se Lionel na takové kroky dívá. Minulý rok přišel Lionel jednou pozdě večer domů a našel Dese, jak si nevinně hoví v černé koženice gauče a dívá se na *Policie pátrá*. Následovalo jedno z nejdelších a nejhlasitějších kárání, jakého se mu ze strýcových rukou kdy dostalo. *Voni chtěj po veřejnosti*, soptil Lionel a rozkročil se před obrovitou obrazovku s rukama v bok, *aby práskala svoje vlastní susedy. To je jako... jako pořad pro pedofily, todleto. Je mi z toho na blití*. Des tedy řekl:

„On s tím šel k soudu? Teda to je... to je... to je ta nejpodlejší podlost. Co s tím budeš dělat, strejdo Li?“

„No, trochu sem se na něj informoval a vypadá to, že žije sám v nějaký garsonce. Takže nemám na koho uhodit. Leda na něj.“

„Ale on je pořád ještě v Distonský všeobecný.“

„Fakt? No tak mu tam zanesu trošku hroznovýho vína. Dals psům?“

„Jo. Ale už došlo tabasko.“

Psi, Joe a Jeff, byli Lionelovi psychopatičtí pitbulové. Měli panství na úzkém balkonu u kuchyně, kde celý den vrčeli, přecházeli sem a tam a točili se kolem dokola – a vedli štěkací válku se smečkou rotvajlerů, která okupovala střechu sousedního věžáku.

„Nelži mi, Desmonde,“ řekl Lionel tiše. „Já tě varuju.“

„Já nelžu!“

„Řeks mi, žes je nakrmil. A ty jim tabasko nikdy nedáváš!“

„Strejdo Li, já jsem neměl dost peněz! Měli jenom ty veliký flašky za pět devadesát pět!“

„To tě nevomlouvá. Taks měl jednu votočit. Vyplázneš třicet, rovnejch třicet, za podělanej slovník, a nemůžeš dát pár drobaků za psy?“

„Ten slovník mě nic nestál! ... Dala mi ho babička. Vyhrála ho za křížovku. Za výherní křížovku.“

„Joe a Jeff nejsou ňáký domácí mazlíčkové, Desmonde Pepperdine. Potřebuju je ke svojí živnosti.“

Lionelova živnost zůstávala Desovi tak trochu záhadou. Věděl, že zčásti souvisí s velmi nevybíravým způsobem vymáhání dluhů a zčásti s „překupnictvím“ (Lionel tomu říkal *přesadit*). Des k tomu došel čistě logicky, protože Lionel nejčastěji seděl za vydírání (věčko) a přechovávání kradeného zboží (pékázetko)... A teď tam Lionel stál a dělal něco, co uměl opravdu dobře: šířil kolem sebe napětí. Dese k němu poutaly hluboké a víceméně bezvýhradné city (*bez strejdy Li už bych tu dneska nebyl*, říkával si často). Přesto si v jeho přítomnosti vždycky připadal nesvůj. Co nesvůj, dělalo se mu tak trochu zle.

„... Jdeš nějak brzo, strejdo Li,“ zopakoval, jak nejbezstarostněji dovedl. „Kdes byl?“

„U Cynthie. Nechápu, proč se vůbec vobtěžuju. Na to, v jak děsným je teď stavu.“

Přízračná blondýna jménem Cynthia, což Lionel nedokázal ani pořádně vyslovit, byla zhruba tím, co by se dalo nazvat první láskou, alespoň v tom smyslu, že s ní Lionel začal spát, když jí bylo deset (a jemu devět). A zhruba tím, co by se dalo nazvat stálou přítelkyní, alespoň v tom smyslu, že se s ní stále vídal – jednou za čtyři pět měsíců. O ženách obecně se Lionel vyjadřoval asi takto: *Člověk si s nima akorát koleduje vo malér. Ženský? Tý mně můžou bejt ukradený. Co bych se s nima namáhal.* Des byl toho názoru, že je to jedině dobře: ženy obecně

mohly být rády, že jsou Lionelovi ukradené. S jedinou výjimkou – jenže promiskuitní krasavice Gina Drago nebyla ukradená nikomu...

„Desi. Já ti řeknu, ta Cynthia,“ odfrkl Lionel a potměšile se na něj zadíval. „Ty vole, já sem si během toho, no víš, čeho, ne, teda říkal jsem si, Lioneli, že na ní vůbec plejtváš svoje mládí. Běž domů, kamaráde, a pusť si ňáký slušný porno.“

Des zvedl mackintosh a vyskočil. „Na, já stejně musím letět.“

„Jo? A kam? Za Alektrou, co?“

„Ne. Za kámošema.“

„Tak dělejte aspoň něco užitečného. Šlohněte auto nebo tak něco. Jo, představ si, že tvůj strejda Ringo vyhrál v loterii.“

„Fakt? Kolik?“

„Dvanáct liber padesát. Sázet může leda magor. Jo, a eště by mě zajímalo, jesli dyž takle vyrážíš na noc...“

Des tam stál a držel notebook oběma rukama jako číšník podnos. Lionel držel oběma rukama nálož kobry jako povozník náklad.

„Dyž takle vyrážíš na noc, jesli máš u sebe kudlu?“

„Strejdo Li! Přece mě znáš.“

„No, měl bys. Kvůli vlastní bezpečnosti. A klidu. Nebo z tebe někdo nadělá fašírku. Nebo něco horšího. Tady v Distonu už se na pěsti nehraje. Tady už je to jen na nože. A vo život. Nebo se střílí. No,“ smíloval se, „doucejme, že tě v tý zasraný tmě přehlídnou.“

A Des se jen usmál a odhalil čisté bílé zuby.

„Vem si cestou ňákej nůž ze šuplíku. Jeden z těch černejch.“

Na Dese nečekali kámoši. (Žádné neměl. A ani nikoho takového nechtěl.) Vyrazil za babičkou.

Desmond Pepperdineovi bylo, jak víme, patnáct. Grace Pepperdineová vedla poměrně náročný život a porodila fůru dětí, a přesto v devětatřiceti vypadala velmi zachovale. Vyžilému Lionelu Aspovi by jednadvacet hádal málokdo.

... V prašném Distonu (rovněž známém jako město Diston nebo jednoduše Město) nebylo ničemu – a nikomu – přes šedesát let. V mezinárodní tabulce průměrné délky života by se Diston nacházel někde mezi Beninskou a Džibutskou republikou (padesát čtyři let u mužů a padesát sedm u žen). A to nebylo všechno. V mezinárodní tabulce porodnosti by se Diston dostal někam mezi Malawi a Jemen (šest dětí na manželský pár – nebo na svobodnou matku). Tolik tedy ke zvláštnostem věkové struktury Distonu. Jedno však bylo jisté: město nevymře.

Desovi bylo patnáct. Lionelovi dvacet jedna. Grace třicet devět...

Sklonil se, aby otevřel závoru na vrátkách, seskákával po sedmi kamenných schůdcích a zaklepal klepadlem. Zaposlouchal se. Ozvalo se šoupání chundelatých trepek na věčném pozadí melodické čistoty Beatles. Konkrétně její nejoblíbenější: „When I’m Sixty-Four“ (ovšem že by se někdo dočkal čtyřiašedesáti v Distonu...).

3

Nad naštosovanou obrovitostí věžáku Avalon Tower kvásilo svítání.

Pod markýzou balkonu (o velikosti menšího parkovacího místa) snil Joe o jiných psech, nepřátelských psech,

psech s očima jako drahokamy, kteří střeží vchod do podsvětí, a tu a tam ze sna zaštkal. Jeff se k němu převalil s blaženým povzdechem.

V ložnici číslo jedna (o velikosti squashového kurtu s nízkým stropem, se značnou vzdáleností mezi věcmi, mezi dveřmi a postelí, mezi postelí a skříní, mezi skříní a samostatně stojícím otočným zrcadlem) snil Lionel o vězení a svých pěti bratrech. Stáli svorně frontu na tyčinky Mars ve vězeňské jídelně.

A v ložnici číslo dvě (o velikosti velkorysé manželské postele) snil Desmond o žebříku vedoucím až k nebesům.

Rozednilo se. Lionel se vytratil i se psy hned po ránu (za prací). Des snil dál.

Cítil to už šest nebo sedm měsíců: jak se v něm začíná hýbat a kopat plod inteligence. Desova matka Cilla zemřela, když mu bylo dvanáct, a on na tři roky upadl do jakési strnulosti, netečného spánku: otupěl, osiřel... A pak se probudil.

Začal si vést deník – a upnul se k počítači. V hlavě mu zněl hlas a on mu naslouchal a hovořil k němu. Ne, radil se s ním, rozmlouval s šepotem své inteligence. Měli ho snad všichni, takový vnitřní hlas? Vnitřní hlas, který byl chytřejší než oni sami? Nejspíš ne, uvažoval Des. Tak odkud se vzal?

Zapátral v rodokmeni – ve svém soukromém stromu poznání.

Řekněme, že Grace Pepperdineová, babička Grace, vzdělání příliš nedala, a to z pochopitelných důvodů: v devatenácti letech už byla matkou sedmi dětí. Jako první přišla Cilla. Pak následovali jen samí kluci: John (toho času štukatér), Paul (mistr), George (instalatér), Ringo

(nezaměstnaný) a Stuart (sešlý zapisovatel). Protože jí došli Beatles (včetně „zapomenutého“ brouka Stuarta Sutcliffea), pokřtila Grace popuzeně své sedmé dítě Lionel (po mnohem bezvýznamnějším hrdinovi, jímž byl choreograf Lionel Blair). Lionel Aspo, jak se později přejmenoval, byl nejmladším z početné rodiny pod křídly samoživitelky, která věkově sotva dosáhla na volební právo.

Grace sice pravidelně luštila v *Télegraphu* (ne jednoduché křížovky, nýbrž všelijaké šifrované skrývačky a hádanky – a šlo jí to, jako když bičem mrská), ale jinak jí to nijak zvlášť nepálilo. Zato Cilla, *ta byla mazaná jako sud vopic*, jak říkával Lionel. *Prostě vobdarovaná. Nejlepší ve třídě, a nemusela se vo to vůbec snažit. No a pak Cillu zbouchnul ten prevít. Žkoušky na konci základky dělala v šestém měsíci. Ale stejně je udělala. Jenomže když ses narodil, Desi, bylo po všem.* Cilla Pepperdineová už žádné další dítě na svět nepřivedla, prožívala však tak bouřlivé mládí, jak to jen bylo v lidských silách s dítětem v domě – s nemluvnětem, batoletem, malým klukem.

Co věděl o svém otci? Téměř nic. A Cilla na tom byla podobně. Všichni ale věděli jedno: *byl barevnej*. Desmond po něm zdědil barvu pryskyřice, *café crème*, s trochu temnějším odstínem. Možná růžového dřeva: hustého a zvláště voňavého. Byl to chlapec se sladkou vůní a křehkými rysy, dvěma řádkami mentolově bělostných zubů a tesknýma očima. Když se usmál do zrcadla, usmíval se smutně na ducha svého otce – na ducha ztraceného zploditele. Ale ve skutečnosti ho viděl jenom jednou.

Des (sedmiletý) šel s matkou (devatenáctiletou) za ruku po lunaparku od atrakce k atrakci a při závěrečné procházce sousedním parkem najednou Cilla povídá:

„To je *on!*“

„Kdo?“

„Tvůj otec! ... Podívej. Je celý ty! ... Ta pusa. Nos. Je to možný?“

Desův otec, v hadrech a děsivé obuvi, seděl na kovové lavičce mezi špinavým žlutým batohem a pěti prázdnými lahvemi jabčáku. Cilla se ho několik minut pokoušela probrat, třásla jím a štípala ho nehty a nakonec ho i několikrát znepokojivě hlasitě propleskla.

„Myslíš, že je po něm?“ Cilla se k němu naklonila a přiložila mu ucho k hrudníku. „Tohle někdy pomáhá,“ špitla – a odhodlaně a dlouze ho políbila na víčka... „Je to marný.“ Napřímila se a naposled Desovu otci vlepila ohlušující facku. „No jo. Tak jdem, zlato.“

Vzala ho za ruku a rázovala pryč a Des klopýtal vedle ní a nepřestával se rozrušeně otáčet.

„Jseš si jistá, že je to on, mami?“

„Jasně že jsem. Nebuď drzej!“

„Mami, zastav. Už se probouzí. Běž mu dát ještě jednu pusu na oči. Pohnul se.“

„Ne. To je jenom vítr, broučku. A já jsem se ho chtěla na něco zeptat. Zeptat se ho, jak se jmenuje.“

„Říkalas, že se jmenuje Edwin!“

„To jsem si tak tipla. Znáš mě. Obličej se zapamatuju – ale jména se mi vykouřeš z hlavy. No, tak. Nebul. Desi...“ Sedla si vedle něj na bobek. „Podívej. Je mi to moc líto, miláčku. Ale co ti na to mám říct? Bylo to jediný odpoledne. Přišel a zase odešel.“

„Ale tys říkala, že to trvalo celý tejdén!“

„Ale no tak, Desi, nebreč, no tak. Trhá mi to srdce... Poslouchej. Byl milej. Něžnej. A máš po něm vyznání.“

„Já žádný vyznání nemám,“ vzlykl a vysmrkal se do

kapesníčků, které mu tiskla k nosu. „Já kostely nesnáším. Líbí se mi jenom to povídání. A zázraky.“

„No tak jsi po něm zdědil něžnost, Desi. Po mně ji určitě nemáš.“

Des ho tedy viděl jenom jednou (a Cilla zřejmě jenom dvakrát). A ani jeden z nich nemohl tušit, jaká muka připraví ono setkání Desmondově paměti. Protože i on se za pět let bude zoufale pokoušet někoho probudit – probrat, přivést k životu...

Bylo to jenom uklouznutí, nic než uklouznutí, uklouznutí na podlaze supermarketu.

Ted' (jak vstával z postele v té nesmírné citadele) však Dese napadlo, že by možná bylo unáhlené připisovat jakoukoliv zásadnější bystrost, jakýkoliv intelekt otci. Ale kdo tedy byl zdrojem oněch vzruchů, oné nádherné rozpínavosti, která se mu jako sluneční záře šířila moz-
kem? Dominic Oldman – kdo jiný!

Děda Dom právě dokončil základku, když babičku Grace zbouchnul s Cillou. Když se vrátil (a zdržel se právě tak dlouho, aby ji stačil zbouchnout s Lionelem), studoval už ekonomii na Manchesterské univerzitě. *Univerzita*: s jakou úctou a jak často si Des to slovo šeptal, se snad ani nedá přehnat. Sám pro sebe si je překládal jako *jedna báseň*. Pro něj to bylo cosi jako harmonie kosmu... A chtěl ji. Chtěl na univerzitu – chtěl prožít tu báseň.

Zvláštní na tom však byla jedna věc. Cille a Lionelovi se v rodině říkalo „dvojčata“, protože byli jedinými dětmi, které zplodil tentýž otec. A Des věřil, že Lionel (ačkoliv měl tak příšerný životopis a nedával to na sobě znát) sdílel Oldmanův ostrovtip. Rozdíl byl jedině v tom, jak k němu přistupoval. Des svou inteligenci miloval, a Lio-

nel ji nenáviděl. Nenáviděl? Bylo přece jasné jak facka, že proti ní odjakživa bojoval a hrdě si pěstoval blbost.

Ale nechoval se snad Des stejně, když šel za babičkou? A neudělala ona vědomou hloupost – když ho pustila dovnitř? Po osudové noci přišlo osudové ráno...

Přinesl jsem ti nějaký mlíko, řekl u dveří.

Otočila se. Šel za ní. Grace zaujala pozici v křesle u okna, nasadila si svou verzi babičkovských brýlí (kulaté kovové obroučky) a sklonila nenapudrovaný obličej nad skrývačkou v *Telegraphu*. Po chvíli řekla:

Vycouvat na poslední chvíli. Všechno špatně... Sedm osm dvě tři pět sedm. Zařadit zpátečku za pět minut dvanáct.

Zařadit zpátečku za pět minut dvanáct? *Jak jsi na to přišla?*

Vycouvat – zařadit zpátečku. Na poslední chvíli – za pět minut dvanáct. Všechno špatně – to je náповěda – za pět. Desi. Tý a já... my dva skončíme v pekle.

O deset minut později, na nízké pohovce, řekla: *Když se to nikdo nedozví. Nikdy. Co je na tom špatného?*

Jo. A tady se přece nikdo na nikoho skrz prsty nekouká.

Ne, to ne. Strejda s neteří. Táta s dcerou, kam se podíváš.

U nás ve věžáku spolu žijou dvojčata... Ale ty a já. Myslíš, babi, že je to legální?

Neříkej mi babi! ... Možná přečin. Protože ti ještě není šestnáct.

Co, na pokutu? No jo, snad jo, Grace. Ale stejně.

Stejně?! Tak se to snaž vydržet. I kdybych já chtěla. Snaž se držet dál.

A on se snažil. Ale jakmile chtěla, byl u ní, jako by na něj působila přitažlivost. Vrátil se – vrátil se ke grotesknímu volnému pádu do záhuby.

„Středník,“ četl ve *Stručném oxfordském slovníku*, „jako prostředek sloužící k členění výpovědi, označuje výraznější předěly než čárka, ale neosamostatňuje je tak jako tečka.“

Tíha slovníku spočívala Desovi na klíně. Choval ho jako drahocenný poklad. Měl papírový přebal v *pruské modři* („sytá, svěží“).

„Středník lze rovněž užívat ke členění souvětí, které obsahuje čárky s jinou gramatickou platností:

Kde se ve mně vzala ta úchylka? Mohlo za ni snad to, jak se babička mračila na mou dětskou přítulnost a měnila ji ve formality a chladné zdvořilosti; nebo za tím stojí má zbožná matka a její patologická opatrnost; nebo za ní mám hledat bezpáteřního strýce, který navzdory četným potupám a křivdám nedokázal ani...“

Des zaslechl psy. Oni vlastně neštěkají, napadlo ho: oni nadávají (a rotvajleři jim to na tu dálku slabounce a téměř tklivě opláceli).

Hajzle! ječel Joe (nebo Jeff). Bylo to jako plivance. *Hajzle! ... Hajzle! ... Táhni, hajzle!*

Hajzle! ječel Jeff (nebo Joe). *Hajzle! ... Hajzle! ... Táhni, hajzle!*

4

„Psi,“ poučoval ho Lionel, „pocházej z vlků. A ty v nich zůstali. Jenomže vlci,“ pokračoval, „nejsou přirozenej nepřítel člověka. To je blbost. Vlk na člověka nezaútočí. To je hovadina z pohádek, ty vole, naprostá hovadina.“

Des poslouchal. Lionel sice tu a tam použil nějaké neotřelejší slovo, ale jinak to se správností a libozvučností jeho projevu šlo čím dál tím rychleji z kopce. I své jméno, které ještě před několika lety vyslovoval správně *Lionel*, teď záměrně komolil na jakési temné *Lojonel* nebo dokonce *Lojonlll*.

„Ty si myslíš, jak na Jeffa a Joea nejsem drsnej. Ale vo tom to právě je. Abysem je naučil útočit na člověka – na povel... A je pomalu načase, abysem je zřídil k vobrazu svýmu.“

Jednou za pár týdnů totiž Lionel nechal psy zřídit speciální várkou, devítiprocentním pivem značky Special Brew. Ta obraznost docela sedí, napadlo Dese. Po šesti plechovkách byli Jeff a Joe skutečně zřízeni. *Zřízený pod vobraz sou samozřejmě na hovno*, rozváděl to Lionel. *Přestanou se sice vovládat, ale sotva pletou nohama. Ale druhěj den ráno – ty vole. Tó sou k vobrazu mýmu...* Ono *ty vole* znělo spíš jako francouzské *tuer, zabít*. A to nebyl jediný příklad Lionelovy bezděčné francouzštiny. Používal i *un* – jako mírné zaklení, výraz ukřivdění, při námaze a dokonce i při lehké fyzické bolesti.

„Zřídils je předminulou sobotu,“ připomněl mu Des.

„Fakt? Kvůli čemu?“

„Měl ses v neděli ráno setkat s tím vyžírkou z Redbridge.“

„No, a to sem taky udělal, Desi, to sem udělal,“ pokýval hlavou Lionel.

Seděli spolu nad obvyklou snídaní sestávající ze slazeného čaje s mlékem a krabice plněných ovocných sušenek (po ruce bylo i několik plechovek kobry). Podobně jako Lionelův pokoj byla i kuchyně prostorná, ale dominovaly jí dva předměty, kvůli nimž působila stísněně. Zaprvé televizní obrazovka přes celou stěnu, která sice sama

o sobě dělala dojem, ale dívat se na ni nedalo. Nebylo totiž kam poodstoupit a zblízka se barvy rozmazávaly a všechno obklopovala přízračná bílá svatozář. Ať už na ní běželo cokoliv, Des měl vždycky pocit, že se dívá na dokument o Kukluxklanu. Předmětem číslo dvě, na nějž zbylo označení *bedna*, byl krychlovitý odpadkový koš z nerez, velký asi jako menší myčka. *Nejenom že vypadá hustě*, okomentoval ho Lionel, když ho s Desovou pomocí vyvekl z výtahu. *Je to ukázkovej příklad práce s vobráběcím strojem. Německej. Tý vole. To má fakt váhu.* Bohužel měl i tento předmět své mouchy.

Lionel si zapálil cigaretu a prohlásil: „Zases na tom seděl.“

„Neseděl.“

„Tak proč to nejde vodevřít?“

„To nikdy moc nešlo otevřít, strejdo Li,“ pokrčil Des rameny. „Od samýho začátku.“ Probírali to spolu už mnohokrát. „A když to jde otevřít, tak to pak zase nejde zavřít.“

„Vobčas to vodevřít de. Jinak by to bylo na hovno, no ne? Zavřený.“

„Minule jsem si zlomil nehet, když jsem to zkoušel otevřít.“

Lionel se k bedně natáhl a zalomcoval víkem. „Un... Tys na tom seděl.“

Pak už jedli a pili mlčky.

„Ross Knowles.“

Následovala hlubokomyslná debata, lépe řečeno hlubokomyslné pojednání na téma rozdílu mezi úenzetkem, ublížením na zdraví, a jeho krutějším bratříčkem téúenzetkem neboli téčkem, těžkým ublížením na zdraví. Jako mnoho

delikventů z povolání, mohl by Lionel v otázkách trestního práva z fleku skládat doktorát. Trestní právo totiž tvořilo nedílnou součást jeho profesní trojjednosti, k níž patřily ještě zločiny a vězení. Když se Lionel rozhovořil o právu (a uchýlil se přitom k vytříbenější mluvě), Des pokaždé zbystřil. Trestní právo vůbec okupovalo jeho myšlenky dosti zásadním způsobem.

„Dybych to měl shrnout, je mezi nima rozdíl asi jako mezi autolékarničkou a ambulancí.“

„A co ten Ross Knowles, strejdo Li. Jak dlouho už je v Distonský všeobecný?“ optal se Des (čímž měl na mysli nejhorší nemocnici v Anglii).

„Á, námitka. Předpojatost.“

Přes skleněné dveře na ně za funění a slintání civěli Jeff a Joe: tlamy jako cihly, čela gangsterů a špičatá ouška stočená k sobě jako dvě šipky.

„Proč předpojatost?“

„Hypotéza.“ Vysloveno *hypoféza*. „Jen sem Rossovi Knowlesovi dal jednu dobře mířenou v čestným souboji a von vyjde ven z hospy – a vlítne rovnou pod nákladák. Chápeš? Předpojatost.“

Des přikývl. V kolující zvěsti ovšem vyšel Ross Knowles z hospody na nosítkách.

„Podle trestního zákoníku hlava I,“ pokračoval Lionel, „se rozlišuje mezi úenzetkem, téčkem a ublížením na zdraví z vomluvitelný pohnutky. Vo tom rozhoduje, do jaký míry to bylo úmyslný a vo jak závažný zranění se jedná. Jakmile vezmeš do ruky zbraň, to je jedno jakou, třeba vobyčejnej půllitr, hned ti napařej téčko. Když potřebuje krevní transfúzi, je to téčko. Kopneš ho do koulí – a už máš téčko.“

„A cos na něj použil ty, strejdo Li?“

„Půllitr.“

„A potřeboval krevní transfúzi?“

„Prej jo.“

„Kopnuls ho do koulí?“

„Ne. Skočil sem mu na ně. V botách... Jo a za způsobení trvalýho zohavení nebo neschopnosti – to ti to teprv naparej, Desi.“

„A v tomhle případě, strejdo Li?“

„Těžko říct. Jak mám vědět, jak vohavnej a neschopnej byl dřív?“

„... A proč jsi mu tu hubu rozbil?“

„Nelíbil se mi ten jeho uculenej ksicht.“ Lionel se zachechtal – zachrochtal kdesi v útrokách. „Ne, tak blbej zas nejsem. Měl sem pro to dva důvody, Desi. Ross Knowles – zkrátka slyšel sem, jak vykládá, že koupil nějakou kraksnu vod Jaydena Draga. A má stejnej knírek jako Marlon, Ross. No tak sem mu rozbil držku.“

„Počkej,“ pokoušel se Des udělat si v tom jasno (a najít nějakou logiku). Jayden Drago, věhlasný majitel autobazaru, byl otec Giny Drago. A Marlon, Marlon Welkway, byl Lionelův bratranec (a nejlepší parták). „Já to pořád nechápu.“

„Sakra, copak tys to neslyšel? Marlon to táhne s Ginou! Jo. Marlon to táhne s Ginou... A tak to na mě všechno nějak padlo. Prostě sem neměl náladu.“ Lionel si chvílku ohryzával palec. Pak vzhlédl a netečně poznamenal. „Tak doufám, že zohledněj ty vmluvitelný pohnutky. I když v obsílce stojí, že, teda, *rozsah zranění svědčí spíš o úmyslu usmrtit*. Takže uvidíme. Deš dneska do školy?“

„Jo, říkal jsem si, že bych tam nakouknul.“

„No jo, náš andílek. Prosimtě!“

Dolili psům do misek vodu. A pak se spolu jali sestupo-

vat oněch třiatřicet podlaží. Lionel jako obvykle zamířil do krámku na rohu pro cigarety a svůj *HeC* a Des čekal venku.

„... Tys koupil ovoce, strejdo Li? Vždyť ho přece nejíš.“

„Co by ne? Co myslíš, že je v těch sušenkách? Pěkný hrozno, co? Jeden můj známější je totiž marod. Tak mě napadlo, že bych ho moh krapet rozveselit. Na, dej si tohle do tašky.“

Podal mu lahev tabaska. A jablko.

„Pěkně šťavnatý. Pro úču.“

Atmosféra londýnského předměstí Distonu by se snad nejlépe dala přiblížit poezií chaosu.

Překážkou bylo si navzájem vše – vždyť v jednom tu těle
Pospolu válčilo s teplem studeno, se suchem vlhko,
S věcmi těžkými lehounké zas a s tvrdými měkké.

Des trávil většinu svého života v podzemí. V podzemním průchodu z bytu do školy, v podzemním průchodu (jiném) ze školy do bytu. A ve spleti všech těch chodbiček, které ho vedly ke Grace a jimiž se od ní zase vracel. Žil v podzemních průchodech... Citlivé duši však Diston přece jen nabízel jedno místo, k němuž se dalo vzhlížet. Kam jeho oči směřovaly? Vzhůru, vzhůru.

Squeersovka – škola pod bílou oblohou: slabošský ředitel, demoralizovaní kantoři v teplákových soupravách z úpletu, malá tělocvična na spadnutí s nastraženými dráty a jinými pastmi, výchovní poradci (s vládním programem *Na každém dítěti záleží*) a pedagogičtí pracovníci se zaměřením na speciální vzdělávací potřeby (kteří měli na starosti všechny ty „dys“). Squeersovka ovšem

v mnoha ohledech nastavovala laťku, ať už šlo o četnost policejních zásahů, počet repetentů či míru záškoláctví. Hrála prim i v podmíněném a nepodmíněném vylučování žáků a vydatně zásobila diagnostické ústavy, které mladistvým otevíraly dveře buďto k ochranné výchově, nebo k výkonu trestu. Po této cestě kráčel i Lionel a o pěti a půl letech průběžně trávených v nápravně-výchovném ústavu hovořil se značnou nostalgií, jako by vzpomínal na nějaký mezník ve vývoji – nevyhnutelný, hořkosladký. *Měsíc sem byl venku, zavzpomínal většinou. A pak sem se zase vrátil na sever. K nám do pastáku.*

Na druhou stranu seděl ve squeersovské sborovně také výjimečný studijní poradce – pan Vincent Tigg.

Co se to s tebou v poslední době děje, Desmonde? Vždycky jsi byl pacholek líná, a najednou se učení nemůžeš nabažit. Tak co dál?

Baví mě jazyky, pane učiteli. A taky dějepis. A sociologie. A astronomie. A –

Ale všechno najednou přece studovat nemůžeš.

Co by ne. Jako v renesanci, přece.

... Jen aby ti ten úsměv vydržel, chlapče. Dobrá. Uvidíme, co se s tebou dá dělat. Tak utíkej.

A na školním dvoře? Tam byl Des přímo do nebe volajícím kandidátem na šikanu. Za školu téměř nechodil, nikdy nespal při hodinách, neurážel učitele ani nefetoval na záchodcích – a dával přednost společnosti něžnějšího pohlaví (ačkoliv ve Squeersovce bylo i to dost drsné). Za normálních okolností by dostával pořádnou nakládačku jako všichni, kdo nezapadali (pakoši, práskači, brejlouni, upocení tlustoši) – nakládačku dohánějící k myšlenkám na sebevraždu a někdy i dál. Říkali mu

Pepřák a Desdemóna, ale na nakládačku nikdy nedošlo. Jak to? Oblíbenými slovy strýčka Ringa to *jednomu nešlo na rozum*. Desmond Pepperdine byl nedotknutelný. Byl synovcem – a chráněncem – Lionela Aspa.

Na ulici to bylo jiné. Lionel ho sice třikrát do roka doprovodil do Squeersovky a zase zpátky (a s přehnanou námahou se při tom snažil udržet na tlustých ocelových řetězech oba pitbuly s pěnou u huby). Bylo by ovšem pošetilé předpokládat, že zkazky o slavném asociálovi se donesly k uším všech vošoustů a vobejdů (a jamajak a džihádistů) distonského panství. A jiné to bylo i za tmy, kdy se venku potuluje jiná sběř, jiné postavy... Des sice uměl vzít nohy na ramena, ale jinak nebyl k životu v Distonu uzpůsobený. Na rozdíl od Lionela, který je dostal do vínku (a za „nezvladatelného“ ho prohlásili už v osmnácti měsících), bylo Desovi násilí cizí a vždycky se mu zdálo, že – navzdory své očividné extrémnosti a všudypřítomnosti – pochází z jiné dimenze.

I toho dne se vypravil podzemním průchodem do školy. Ale cestou domů to vzal nečekanou oklikou. Rozpaky mu bušily do spánků, když nesměle vstupoval do Veřejné knihovny na Blimber Road. Squeersovka měla pochopitelně svou vlastní knihovnu, vzdálenou buňku s několika čítankami a rozdrbanými paperbacky poházenými po podlaze... Ovšem tady: řady a řady knižních regálů s vypjatou hrudí jako štědře vyznamenaní generálové. Jakým právem si na ně činíš nárok? Vstoupil do čítárny, kde byly volně k dispozici noviny na dřevěných rozpěrách. Nikdo se ho nepokusil zastavit.

Samozřejmě že už seriózní denní tisk viděl, v trafice na rohu a tak, a babička četla *Telegraph*, ale jeho zkušenosti

se skutečnými periodiky se omezovaly na *HeCy*, které Lionel nechával válet po bytě zmuchlané jako svízel z origami (nepočítáme-li občasné *Distonské listy*). Des uctivě obešel *Timesy*, *Independent* a *Guardian* a sáhl po bulvárním *Sunu*, jehož karmínové logo a fotografie snoubenky jakéhosi fotbalisty, jak se potácí z nočního klubu a po krku jí stéká krev, alespoň vypadaly jako z *HeCu*. A opravdu na straně tři (Krátké zprávy) narazil na mohutnou rusovlásku v kalhotkách a sombreru.

Tím ale podobnost končila. Jistě, byly tu skandály a klepy a spousta dalších holek, ale také zprávy ze světa, reportáže z parlamentu, komentáře, analýzy... Až do té doby měl *HeC* za přesný obraz skutečnosti. Samozřejmě ho napadlo, že to nejspíš bude pouze místní plátek (bezstarostnější doplněk *Listů*), protože tak věrně zachycoval obyčej a mravy jejich čtvrti. Teď mu však *Sun* v roztresených rukou odhalil pravou podstatu *HeCu* – pánského časopisu, který se formálně vydával za zpravodajské periodikum.

Sun měl, kromě jiných předností, rovněž sloupek s poradnou, jíž ovšem nevévodila nezodpovědná Sallyveive, nýbrž dobrácká Dafné s moudře vyhlížejícím výrazem, která se toho dne systematicky zabývala několika poměrně vážnými problémy a dilematy, nabízela brožurky a linky pomoci a vypadala opravdově...

„Milá Dafné,“ zašeptal Desmond.

5

Vraťme hodiny zpátky k lednu a předvečer Desmondových patnáctých narozenin.

Strýc Lionel stál na balkoně a sekýroval psy. Des v bílé zástěře (v té době se ještě ničím neprovinil a nevěděl, co je to podlost) myl nádobí.

Pod' sem, Desi. Vykášli se na nákej úklid... Dávej bacha. Žejtra nejdeš do školy.

Proč, strejdo Li?

To ti řeknu až ráno... Desi. Co holky. Užs to dělal? Ne, radši mi to ani neříkej. Stačí mi ten tvůj bílej cinták. Čtrnáctiletěj.

Dese probudil oblak cigaretového kouře. Nevinné oči škvírkou zahlédly Lionela. Tyčil se nad ním v černém síťovaném tričku.

Šoupni se, nařídil a přisedl si. No. Už seš chlap. Patnáctiletěj. A sirotek. Takže musíš poslouchat svého strejdu Li.

Jo. Jasně.

Takže, vode dneška si můžeš pučovat můj notás. Dyž tu nebude.

Des se rozzářil, poděkoval mu a myslel to vážně. Přitom ho neopouštěl ten známý pocit, že Lionel je něco jako kontratáta, antiotec.

Ale s jednou podmínkou. Lionel vztyčil podsaditý ukazováček. Ne abys ho používal na náký kraviny. Chci, aby ses zaměřil na jedno.

Na co?

Na porno.

Tak jako všichni Distonští věděl Des už coby batole o existenci pornografie na síti. Jenom ji nikdy nehledal. *Na porno, strejdo Li?*

Jo, Desi, na porno. Hele, podívej se na to takle. Ty vlastně žádný holky nepotřebuješ. Na co holky? Člověk si s nima akorát koleduje vo malér. A na notasu to můžeš dělat třeba třikrát denně a pokaždý s jinou kočkou – stačí do toho zapojit krapet

fantazie! Máš to zadáčo a nemusíš si k tomu honit triko. Jasný? Konec přednášky. Tak končí lekce první. Slib mi, že vo tom budeš uvažovat. A tady máš extra bůra.

Lionel se zvedl. Zakřenil se (rovněž výjimečná událost) a prohlásil:

Tak se do toho vobuj... A až přídu, at tě najdu s pořádným pérem. Zakřenil se ještě víc. Jenom doufám, že se Joe s Jeffem nebudou chtít s tím tvým ratafákem nějak popasovat. Jo, eště tip: najed' si na Špičkovou šukačku. Tak at vykročíš pravou nohou. Prostě, všechno nejlepší, ty kluku jeden. Fajn, že sme si takle popovídali. Pročistilo to vzduch.

Des si na *Špičkovou šukačku* skutečně najel. A stránka se tak nejmenovala náhodou: tak pošukanou zábavu v životě neviděl. Když po třiceti vteřinách popadl dech, kliknul na Historie. Nebylo pochyb, že co do pornografie byl Lionelův vkus velmi pochybný. Des surfoval, lépe řečeno klesal ke dnu Pacifikem oplzlosti asi tak hodinu. S hrůzou při tom zjišťoval, že toto surfování, či klesání ke dnu, mu pomáhalo zjistit, kým, po sexuální stránce, vlastně je, podle toho, co se mu líbilo – a jestli se mu líbilo, co se mu líbí, nebo ne.

A co se Desmondů Pepperdineovi líbilo? Podvědomě, leč s úlevou, zařazoval zpátečku při všech úchylnkách. Či čemkoliv drsném. V nekonečných detailech vypadal strašlivě i naprosto přímočarý pohlavní styk (takhle to vypadá, když se zoo vrhne na akvárium, napadlo ho). A ze všech těch chlapů s holým zadkem, ksichtem motorkářů nebo zločinců a ubohým tetováním... Lesbičky ještě tak ušly, ale nakonec přišel na to, na co se dívat dokázal: na samotnou hezkou slečnu, která pomaličku odkládala svršek za svrškem (i když to mohly dělat pomaleji), a pak

se v mlžném oparu oddala diskrétnímu laskání vlastního těla. Všechno ostatní mu připadalo příliš gladiátorské. Jsem romantik, říkal si v duchu. Věděl jsem to... A po melancholické epizodě pod patronátem *Svůdného sóla pro samotáře*, konkrétně blondýnky jako proutek jménem Niva, se vynořil z oceánu, natáhl se po informačním mračnu a začal se učit kaligrafií.

Mračno, síť: to bylo ovoce stromu poznání – poznání dobra a zla. Byl to novodobý pád. A nebylo už cesty zpět.

Ty už se při tom zase tváříš, řekl při další schůzce Alektře.
Jak tváříš?

Jako by ses dívala do zrcadla. Nebo na kameru... Au, to bolí.

Chanel byla stejná – i Joslinne a Jade. Co byste chtěli? Začaly se učit o ptáčcích a včeličkách (v dospělácké terminologii) už ve třech letech.

... Proč vždycky pliveš a říkáš, jak mi to nandáš?

Kluci to tak chtěj.

Ale já ne. Já jsem totiž, láska, romantik. Jsem prostě už takovej.

A s Grace to všechno bylo úplně jiné.

Poprvé, když na něj začala vrhat ty zvláštní pohledy, ho neskutečnost toho všeho naprosto paralyzovala, k tomu ta bylinkovice – a pak krajková košilka! *Pojď se ke mně trochu přitulit!* To byl předpoklad, s nímž se nedalo nic dělat: nechtěl jí ublížit, nemohl ji odmítnout, nebylo to v něm, nebyl zkrátka takový. A tak přešel pokoj. Byla to dlouhá cesta – sedm kroků, přes babičkovský byt, od milosti boží k lásce k bližnímu, ke Grace. Přešel pokoj, pokoj duše, už jen proto, že nemohl udělat nic jiného, a vstoupil do nonšalantního světa hluchých. A pak si lehl na záda a odevzdal se experimentu – experimentu

něžnosti. A předivo jejího těla při dotyku, s dosud nepoznanou poddajností, a ta hloubka prožitého života, který se beze spěchu blížil k němu a jeho tělu.

Jsi tak nádhernej, Desi, drahoušku. Rve mi to srdce, jak jsi nádhernej.

Zato jeho srdce vzplanulo, jako vnitřní vyvrcholení stoupající hrudí až do krku. Políbil ji na šíji. Pohládila ho po obočí. Na stolečku stála sklenička jahodové marmelády se lžičkou. A rádio, s malinkým, leč zuřivým rudým očkem, hrálo „If I Fell“. Kdybych padl.

To se stalo v březnu a teď byl duben. Byl duben a jeho věčné kap, kap, kap...

„Desi, je tu něco, co jsem ti nikdy neřekla.“

Oblékali se. Bylo to protentokrát za nimi – ta eticky přezkoušená zvukotěsná laboratoř hříchu.

„A co, babi? Promiň. A co, Grace?“

„Pamatuješ si – pamatuješ si, jak jsem tu mívala pány, přátele? Pamatuješ se na Tobyho?“

„Tobyho si pamatuju. A Kevina.“

„A Kevina. Proč myslíš, že jsem s tím přestala?“

„Proč?“

„Kvůli Lionelovi... Pamatuješ se na to léto, kdy umřel tvůj dědeček?“

Dominic Oldman si vyjel na ryby se synem Markem (jedináčkem z dvanáctiletého manželství s magistrou farmacie jménem Eileen). A najednou příroda příliš zmohtněla a rozburácela se a Mark uklouzl po břehu do proudu Avony a Dominic skočil za ním. Vrátil se jenom Mark – z hustých sítí mlhy se vrátil jenom Mark.

„Lionela tenkrát pustili z pastáku na pohřeb. Tys tam taky byl, Desi. Když skončil, doprovodil mě domů, šel

dovnitř a sundal z poličky bibli. Přirazil mi na ni ruku a přinutil mě přísahat. *Že sem už žádnéj křen nepáchne, mami, povídá. Prostě s těma nesmyslama skoncuješ. Stejně už to máš za sebou. Prostě šlus.*“

Des si představil sám sebe – ten den v krematoriu, v bílé košili, černé vázance, černých kalhotách. Bylo mu deset. Babičce tedy muselo být čtyřiatřicet.

„Vyděsil mě. Vážně jsem z něj měla nahnáno.“ Chytila se za zápěstí a zakroužila jím. „Po čase se u mě zastavil na čaj Toby. Byl tu asi půl hodiny a najednou zvonek. Lionel. Vytáhnul chudáka Tobyho za vlasy a venku na schodech ho zmlátil. Kvůli čaji! Panebože. Pan Mizera. Má totiž svoje *špehy*... Nedívej se tak vyděšeně, Desi! S tebou je to v pohodě – vždycky jsi u mě byl pečeněj vařenej. A jsem tvoje babička.“

Vytryskla z ní nezvyklá spirála smíchu, sáhla po luštění a žuchla do křesla u okna.

„Bez dvou šest, čtyři... Je to přesmyčka. Už to mám. *Střepy skel.*“

„Fakt? A jakou k tomu máš náповědu?“

„Popřel stesky rozbité křehkosti.“

Des procházel flitry aprílové přepršky (šel si koupit obálku a známku) a přemýšlel nad tím, co mu říkala máma – o Lionelovi, když byl ještě malý.

Přezdívku Pan Mizera si babička vypůjčila taky od Beatles, z písničky „Mean Mr Mustard“, a vystihla tak nejen Lionelovu vzdorovitost, ale i lakotu (taky by klidně spal v díře silnice ... s dvackou v dírci u nosu. Mizera mizerná). Lionel si tu přezdívku vysloužil už jako batole – byl neúprosný hamoun a o nic se s nikým nehodlal dělit. Jakmile si některý z bratrů hrál s jeho hračkami (třeba

i v Lionelově nepřítomnosti), pokaždé pak litoval, že se jich vůbec dotkl. John, Paul, George, Ringo a Stuart měli z benjamínka všichni nahnáno. John, tehdy sedmiletý, se svěřil Cille, tehdy osmileté, že se Lionela, tehdy dvouletého, vážně bojí.

Lionel si totiž vždycky před spaním zapečetil kufřík s hračkami nasliněným pramínkem vlasů vytrženým z vlastní hlavy. Tak bezpečně poznal, jestli si na ně někdo nedovolił sáhnout, zatímco spal... Pak si zjistil, kdo to byl (většinou Ringo), a když Ringo usnul, přikradl se k němu a v napřažené ruce svíral svého nejtěžšího transformera.

Pozornost zákona upoutal už ve třech letech. Přesněji řečeno ve třech letech a dvou dnech, což byl národní rekord (ačkoliv si na něj činili nárok i jiní). Rozmlátil tehdy dlažební kostkou přední sklo několika aut. Brzy nato měl zakázaný přístup do obchodů, v nichž se mu během matčina nákupu podařilo rozkopat vystavené pyramidy z plechovek či lahví. Bylo jen otázkou času, kdy přijde na řadu mučení zvířátek, ale Lionel předčil všechna očekávání a jednou večer se pokusil podpálit rovnou celý zverimex. Kdyby se narodil o půl generace později, měly by Lionelovy střety se zákonem společného jmenovatele ASPOD neboli Antisociální poruchu osobnosti dítěte... Teď to tedy byl jen ASPO, pojem známý po celém království.

Co to s ním bylo? Proč na vlastní hlouposti tak pracoval? Chci tím říct (říkal si Des), když člověk stráví třetinu života, nepočítáme-li spánek, před soudem nebo za katrem, není úplná hovadina prohlásit v osmnácti, že se místo Lionel Pepperdine budu jmenovat Lionel Aspo? Ale strejda mu k tomu řekl jedině to, že *Pepperdine je stejně méno na hovno. A Aspo zní docela vobstojně*. Přesně

tak to totiž bylo: Lionel u soudu v Old Bailey okázale předváděl elektronický náramek (vypadal jako potítčko na baterky) a vystoupil na svou obhajobu (Á, ano. Pane... „Aspo“. Pane Aspo, to není poprvé, co se tady...). Tohle přece mohl udělat jen někdo, kdo vlastní blbosti věnoval spoustu inteligentních myšlenek.

Milá Dafné, psal Desmond v čítárně knihovny, je mi patnáct, jsem z Liverpoolu a mám poměr se svojí babičkou. To zjevně není zrovna ideální situace. Žijeme oba v Kensingtonu, což sice zní dost honosně, ale ve skutečnosti je to ta nejchudší čtvrt' v celém městě (řikáme jí „Kenny“). Přijel jsem do Londýna fandit Liverpoolu proti West Hamu, proto to razítko.

Mohla bys mi napsat, jak se na to dívá zákon? Jsem z toho dost na nervy. Až se to vyjasní, napíšu znovu (jestli můžu) o strejdovi a o tom dalším problému, co mě trápí. Věřím, Dafné, že pochopíš, jak moc mě to mate.

Možná jsem měl radši přiznat, že žiju v Distonu, zauvažoval. Pak by to zaručeně pochopila. Myslím z hlediska demografie... Des pokrčil rameny. Ne, takhle to bylo lepší. „Kenny“ na tom určitě bude stejně bídně.

Možná by nebylo od věci, kdybych ti zavolal na linku pomoci. A nemáš nějakou brožuru, kterou bych si mohl přečíst?

6

V Distonu byly tisíce stožárů vysokého napětí a ty bez ustání syčely. Nejhorší úsek Dobyččího kanálu připomínal svou aktivitou spíš gejzír: plival a cákal a vysílal ke spěchajícím chodcům polibky tučných rtů. Za uličkami, kterým se říkalo Šněrovačky, se rozlézal Pchjongjang

(pokřtěný rovněž podle svých obyvatel), což byla skládka o rozloze dvanácti akrů, kde se do výšky domů hromadil elektronický odpad, staré počítače, televize, telefony, ledničky: olovo, rtuť, hliník, berylium. Diston bzučel. Všudypřítomná radiace, hudební kulisa pětapadesáti let položivota.

Uslyšel Lionelův útok na zámky. Konejšivé snění zpřetrhalo lomcování koulí a harašení klíčů. Představoval si, jak se dbalá Dafné vrhá na stoh dopisů. Rozlepi Desmondovu obálku. Svráštěné čelo změkne ve shovívavé zamžikání a prsty začnou vyťukávat odpověď. *Chudáčku, muselo tě to strašlivě trápit. A přitom zbytečně! Dodatek zákona z roku 1979 našťestí...* Jenomže teď dovnitř vdupal Lionel. Lionel se dvěma litrovkami destilátu bez etikety (jednou zpola vyprázdněnou) a porcí skopového po indicku – pro psy.

„Slavil sem úspěch,“ zahalekal, „s Rossem Knowlesem. Na desátej pokus. Na. Pořádně se vobrnř, Desi, a mrkni se na todle.“

Lionel byl očividně povzbuzený, v povznesené náladě, ne-li přímo opilý (a jako obvykle o číslo větší, než Des čekal). Ale Des i tak vycítil, že něco není úplně v pořádku, a radši se měl na pozoru... Lionel nebyl opilý – nikdy se neopil. Lil do sebe sebevražedné množství alkoholu, ale nikdy se neopil. A stejně tak drogy, ať kouřil trávu, hašiš, kokain, ať do sebe hodil éčko nebo metamfetamin, nic na něj nemělo výraznější účinky (žádné opojení, žádná následná reakce). Alespoň v tomhle ohledu se Lionel dokázal opanovat. Jenže ten večer mu zaujaté svítily oči a něco se dělo.

Lionel obrátil lahev dnem vzhůru a polknul šestkrát, sedmkrát, osmkrát. Otřel si pusou zápěstím a prohlásil: „Tady

vidíš, Desi, kam to naše země dopracovala. Celonárodní deník a votisknou todle.“ Ukazováčkem a palcem, se zvednutým malíčkem, vytáhl ze zadní kapsy srolované vydání *HeCu*. „Druhá stránka inzerce. Říkej jim *Bašuky*.“

„Ježiši... týhle je sedmdesát osm!“

„Bašuky, Desi. Nahoře bez v sedmdesáti osmi. Co má v sedmdesáti osmi ještě co dejchat? Nedej bože nahoře bez! To je jako, jako kulatej čtverec, kulatej čtverec, Desi, bašuky. Baby k pošukání... Kdo by chtěl šukat takový báby. No kdo? Úplnej kulatej čtverec,“ zopakoval Lionel neurčitě. „Leda by to mysleli jinak.“

„Jak?“

„Bašuky. Babky k pošukání. A to je Anglie, Desi. Kdysi hrdej národ. *Statná samice si stýská bez samce*. To je dnešní Anglie.“

Byl pozdní večer zkraje máje a vál lehce chladivý vánek. Des si setřel pot z horního rtu.

„... Co je s tebou, Desi? Tváříš se nějak vyjeveně.“

„Proč? Ne, jsem v pohodě, strejdo Li. Takže... takže tys to dneska srovnal s tím Rossem Knowlesem?“

„Co? Aha. Měníme téma, že jo.“ Zívnuł a odevzdaně pokračoval: „Jo, čekám takle před árem s těma hroznama. A měl sem štígro. Byl tam polda – ale na nosítkách. Z uší mu crčela krev. Tipnul bych, že to bylo nějaký větší zvíře.“

Des pokrčil rameny. „Distonská všeobecná.“

„Jo. Distonská všeobecná... Takže pak du k jeho posteli a von votevře voči. A já na něj šeptem. Povídám: *Pamatujete si na mě, pane Knowlesi? Nebo vám můžu říkat Rossi? Vmlouvám se, že sem vám způsobil takovou nepříjemnost, Rossi. Víte, já tu noc nebyl ve své kůži. Trpěl sem z lásky. Z lásky, Rossi. Jak by vám bylo, jak by vám bylo, Rossi, dybyste zjistil, že vám holku vašich snů přebral nejlepší kámoš?*“

„A co na to říkal, strejdo Li?“

„Nic. Měl zadržovanou hubu. A já mu povídám: *Chtěl sem vám říct, že sem dost nevyrovnanej mladík, takže dybyste tu záležitost chtěl dát k soudu, tak já si vodsedím – kolik? Vosum měsíců? Rok? Ale až vylezu, Rossi, tak si vás podám znova. Jenom trošku vydatnějc. A pudu rovnou zpátky za katr. Protože dyž je člověk blbec, tak se sebou nic nenadělá. A to já sem...* Takže si to rozmyslel a vyřídili sme si to mimosoudně.“

„A co jsi mu za to dal?“

„No ty hrozny přece.“ Lionel se zvedl. „Říkám tomu teorie imbecility, Desi. S tou nemůžeš šlápnout vedle. Takže? Kde je to tabasko?“

Psi olizovali skleněné dveře. Lionel stál u pultu vedle lednice a cákal na kouřící maso proudy chilli. Pak popadl obě misky, spodkem dlaně zhoupl kliku a nohou odkopl dveře na balkon. Des ohříval jehněčí na kari z konzervy.

„Á, jehněčí na kari,“ mlaskl Lionel. „S jehněčím z konzervy víš, na čem seš.“

Když se dlouhali v jídle (Lionel byl i jako strážník nevypočitatelný a Des už měl dost), ticho se začalo žhavit a stoupat. Svalnaté, nabušené, steroidní ticho, lionelské ticho, tak pronikavé, že zadusilo i kňučení sežehnutých tlam za sklem...

„Je to na ně moc pálivý,“ hlesl Des.

Lionel rozhodil železnýma rukama. Zavrtěl se, natáhl nohy a se zabručáním si zkrřížil ruce na prsou. Minuty plynuly. Vstal, obešel několikrát místnost a zkoumavě se zadíval na svoje boty. Minuty plynuly.

„Víš, dělá mi tak trochu starosti,“ prohlásil, „tvoje babka.“

„Fakt?“ polkl Des. „Proč?“

„De vo její mravy.“

„Mravy?“

„Jo. Znáš starouše Dudleyho?“

„Dudleyho? Jo.“ Dudley byl veselý rasista a babiččin soused.

„Tak Dudovi se zdá, jako by vod ní slyšel různý *zvuky*.“

„... Jaký *zvuky*?“

„Vzdychání.“ Lionel vzhlédl ke stropu. „Jako by jí to, ty vole, jako by jí to někdo dělal...“

„Ale ne, strejdo Li, to je ta... předpojatost,“ vysoukal ze sebe Des. „Může vzdychat třeba... třeba z bolesti.“

„Přesně to sem si, Desi, nejdřív taky myslel. Přesně to sem si myslel. A taky sem za to Dudovi jednu vrazil. Naznačovat něco takovýho vo mojí mámě. Máma by mi nic takovýho neudělala. To ne, kamaráde! Moje máma ne!“

Desovi se na okamžik zdálo, že má Lionel slzy na krajičku, ale pak se mu tvář zase rozjasnila a nenuceně pokračoval:

„Jo, dřív k ní vobčas někdo zašel. Toby a tak. Ale když umřel Dominic, úplně se změnila. Vobrátila list. *Lioneli*, povídá mi, *tvůj táta položil život za svého syna. A pro tebe by udělal to samý. Nebo pro Cillu. A já si toho nepřestanu vážit, Lioneli. Nepřestanu ctít jeho památku. S chlapama je konec.* A pak se zasmála a povídá: *Koukni se na mě. Stejně už to mám ze sebou!* ... Jenomže teď – teď se u ní vozývá to *vzdychání*.“

„Ale já jsem u ní pečenej vařenej a nikdy jsem si ničeho nevšimnul,“ namítl Des.

„Hm. Tak měj pro jistotu voči na štopkách, Desi. Mrkni se do koupelny a tak. Po žiletce, druhým kartáčku. Čemkoliv neobvyklým.“

„Jo, mrknu.“

„Hm... Proč by vzdychala? Něco babku fakt nejspíš bolí. Nic jinýho v tom nebude. To je v tomhle věku normální. Ty vole, Desi, člověk si ani nedokáže představit, jak trpěj. V přechodu. Všechno se to v nich mele. Deš někam dneska večer?“

Des měl rande s babičkou. Poškrábal se na prsou a pak řekl: „Ne. Dneska zůstanu doma. Kouknu se na fotbal. A možná vyvenčím psy. Na chvilku.“

„... Všechno se to v nich mele. Tam dole je to nutí ke špatnostem... Ale copak by moje máma mohla bejt ňáká bašuka? Ani náhodou. Moje máma a nechat se vošukávat? Ani náhodou.“

Pár minut nato už se Des s Jeffem a Joem točili dolů po nekonečném schodišti. Vážně ho to vzalo – protože babička nikdy nevzdychala. Ani bolestí, ani rozkoší. Stiskl si konečky prstů spánky a pátral v aerodynamických tunelech a dozvukových komorách sluchové paměti. Slyšel její smích (dávný smích), slyšel ji zpívat útržky Beatles a pak se znovu ozval její smích (nedávný smích, zhýralý a lehce protivný). Ale vzdychání? Jade a Alektra nadělaly rámusu, jako když startuje raketa (tedy pokud neměly doma matinky) – ale babička ne. Babička a vzdychat? Nikdy...

Dole před věžákem hned zmizel v budce, kterou vandalové ještě nestihli úplně zničit.

Vzdychá snad, protože ji trápí nějaká zákeřná choroba, o níž mu nikdy neřekla? Nebo vzdychá, protože —!

Při tom pomyslení v něm ztuhla krev.

Zavolal babičce a odložil návštěvu o čtyřiaadvacet hodin. Prozatím jí o Dudleym a vzdychání nic neřekl.

Rozednilo se. Zaslechl útržek, úlomek slabounké ptačí písně. Město se pomalu zvedalo k životu. V osm hodin už celý věžák připomínal vysokou pec nebo slévárnu pro domácí kutily – kladiva, drtiče, hlodavé kvílení brusky... Des se osprchoval a vypil hrnek čaje. Lionel vyspával. Vyrazil pozdě večer a vrátil se brzy ráno (po páté a s bujarou náladou). Dveře měl otevřené a Des se před nimi na chvíli zastavil. Tady kdysi mívala pokoj jeho matka. To vysoké otočné zrcadlo: zhlížela se v něm, s dlaní na bránici, z čela, z profilu a znovu z čela. A pak odešla. Lionel se převalil na záda – vzdouvající se hrudník, hlubinné chrápání.

Venku bylo jasno a sucho – a opile bouřливо. Vrata a branky se třepotaly a práskaly, popelnice se kymácely, rolety chrastily. A Des dneska cítil, že by dal nevímco za minutu klidu, minutu pokoje. Jenom aby si to v hlavě srovnal. Ale myšlenky se mu v ní honily a on se honil za nimi, pod prchavou a horečnou oblohou. Ženy, matky, si té tíhy starostí v jeho dětinsky kulatém obličejí všimly. Přes rameno aktovku a dlouhé nohy v krátkých kalhotách pod sakem školní uniformy se každých deset metrů zastavily a roztřesené prsty projely hustými dráty vlasů.

... V ulicích Káhiry dosahovala podle vědeckých měření hlučnost devadesáti decibelů, což je asi tolik, jako když ve vzdálenosti necelých pěti metrů projíždí nákladní vlak (takový hluk způsobuje částečnou hluchotu, neurózy, infarkty, potraty). Diston nebyl sice tak hlučný jako Káhira, ale jeho dvory autoopraven, pily, koželužny a nevázaná doprava byly pověstné. Také se v něm nadmíru

často prováděly demolice, opravovaly silnice, prořezávaly stromy a luxovalo listí a nadmíru často v něm houkala automobilová, domovní i požární poplašná zařízení (bar nenávidí dodávku! kolo nenávidí krám! hospoda nenávidí autobus!) a nadmíru často v něm ječely sirény.

V této části světové metropole ještě kompaktní technologie plně nenahradily vřestící tranzistoráky a kazeťáky a repráky na okenních parapetech. Lidé na sebe řvali tak jako tak, ale teď museli rvát o to hlasitěji. Jeff a Joe také nebyli jedinými psy v sousedství stíženými Touretteovým syndromem. Soptění pitbulů, kvílení koček, bušení umouněných holubích křídel. Jen liščí běženci zachovávali důstojnou mlčenlivost.

Diston s kanálem říhajícího magmatu, šumícími nízkými stožáry vysokého napětí, bzučícím odpadem. Diston – svět kurzívy a vykřičníků.

Des cestou do školy zaskočil do Veřejné knihovny na Blimber Road. To bylo místo, kde člověk skutečně slyšel sám sebe, jak kašle, vzdychá, dýchá – kde mohl vnímat jednotlivá místa a spojnice svých vlastních vnitřních cest. Zamířil rovnou do prozářené čítárny se stříbřitými zrnky prachu.

Nejprve se samozřejmě vrhl na *Sun* a probil si cestu k „Milé Dafné“. Potíže se vzbuzením erekce, potíže s udržením erekce, spousta dívek se ženatým přítelem, který nechce opustit manželku, spousta chlapců, kteří se cítí dobře v dámské konfekci: a mnoho jiného, ale nic o patnáctiletém vnukovi a jeho babičce. Od odeslání dopisu uplynulo už jedenáct dní. Proč ho Dafné neotiskla? To byl tak strašný? Ne (jak v hloubi duše stále slabě doufal): bylo to příliš triviální.

Des zavřel oči a viděl sám sebe v babiččině bytě ve třinácti letech. Jako obvykle plakal do rukávu a babička ho hladila po vlasech a něžně broukala konejšivou melodii „Hey Jude“, *Hej Jude, co dá ti pláč...* Objetí, ruce v jejích dlaních, nekonečná a neprošlapaná ticha. Babička říkala, že žal je jako moře, člověk se v něm musí naučit plavat, v přílivu i odlivu (*Svět je krásnej, svět je zlej, hej Jude, věř v něj*), a pak, po měsících, po letech...

V boční uličce zařvaly dvě příklepové vrtačky a jeho myšlenky byly rázem na padrt. Do dveří strčil hlavu starý knihovník (ten s culíkem a jizvami po akné).

„Proč nejsi ve škole?“

„Mám nějaký projekt,“ zalhal Des. A sklonil se znovu nad *Sun*.

Zprávy ze světa. Masakr v Dárfúru. Testuje Severní Korea jaderné zbraně? Desítky mrtvých při srážce drogových mafií v Mexiku... Ohlédl se a nejistou rukou se natáhl po *Independentu* (ten alespoň rozměry připomínal bulvár). Čekal pavučinu písma, která ho nepustí dovnitř. Ale nic ho nezadrželo, směl vejít... Des pročetl zprávy ze světa, odložil *Independent* a rozevřel *Timesy*. Když se podíval na hodinky, bylo půl páté (a jemu zakručelo v břiše).

Osm hodin v prostoru zvaném Svět.

„Četl jsem noviny.“

„Jaký noviny?“

„Pořádný. *Guardian* a tak.“

„Tak už je nečti, Desi,“ zavrčel Lionel, obrátil list v *HeCu* a pečlivě stránku uhladil: Novomanžel nacpal mrtvolu ženušky do popelnice. Policie mu skřípla prsty. Sjel ho pohledem plným nelibosti a dodal: „Nic z toho tě nemusí zajímat.“

„Tak ty to vůbec nesleduješ – to všechno... strejdo Li, proč jsme v Iráku?“ Lionel obrátil další list: Noreen se vrhla na přítelkyni, až jí vyskotaly z výstřihu. „Nebo o Iráku nevíš?“

„Proč bych vo Iráku nevěděl?“ ohradil se Lionel, aniž by vzhlédl. „11. září, Desi. Utěrky na palicích, ty vole, a už to —“

„Ale Irák s jedenáctým zářím nijak nesouvisí!“

„Jo?... A to ti nakukal kdo? Hele, Amerika to tu má pod palcem. Takovej světovej fotr. No, takže si vod nikoho nenechá srát na hlavu a vodepne pásek.“

„Ale na koho?“

„To je fuk. Kdo jí přijde pod ruku. To máš jako se mnou a s Rossem Knowlesem. A teorií imbecility. Škoda rány, kerá padne vedle.“

Lionel znovu obrátil list: Vyfouknul partákovi kořist. Ale daleko se nedostal. Des se opřel do židle a zeptal se:

„No, ale když už to začalo, strejdo Li, nemáme tam spojení? Ty z toho asi velikou radost mít nebudou. Naši spojenci v regionu. Z nestability.“

„Spojenci?“ zopakoval Lionel znuděně. „Jaký spojenci?“

„No, Saúdská Arábie. Turecko... Egypt. Vsadil bych se, že je to moc nepotěšilo.“

„Co? Kurva, Desi, to tobě přece může bejt u prdele.“

„Jsou to naši spojenci. Co jsme jim řekli?“

Lionel zavrtěl hlavou. „Co sme jim, ty vole, asi tak mohli říct? Řekli sme: *Tak hele, my ted' dem do Iráku, jasný? A jesli se nám do toho chcete srát, tak pěkně do lajny.*“ Narovnal se.

„A už zavři klapačku. Já ted' čtu tohle.“

Des si představil bar Goblin o velikosti planety v pátek o půlnoci. To byl prostor zvaný Svět.

„Ty vole! Hele, Desi, další bašuky.“